

[Kaj Rasmussen.]

ting, nemlig spørgsmålet om brevsamlingskasser, hvis formål var det naturlige at fremme rationaliseringsbestrebelseerne i tjenestegrenen post. Jeg ved udmærket godt, at der kan siges meget for og imod denne tanke, men jeg har af tingets forhandlinger forstået, at den højtærede minister var sin det at undersøge spørgsmålet i enkeltheder.

Med disse bemærkninger skal jeg på mit partis vegne anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige og hurtige behandling.

Forslaget til lov om ændringer i statsbaneloven har for så vidt det samme sigte som ændringerne i postloven, nemlig i nogen måde at skaffe dækning for statsbanernes øgede udgifter — en i sig selv saglig motivering for en forhøjelse af taksterne.

Den højtærede minister har i sin fremsættelsestale gjort opmærksom på, at regnskabsresultatet for den forløbne del af indeværende driftsår, fra april til udgangen af december 1964, udviser et driftsoverskud på 28,9 mill. kr., der, når beløb til afskrivning og forrentning medregnes, giver et stats-tilskud på 80,4 mill. kr. For den tilbageværende del af regnskabsåret er det klart at forhøjelsen af tjenestemandslønningerne betyder en betydelig merudgift, nemlig godt 4 mill. kr. om måneden eller ca. 50 mill. kr. på et år.

Hertil kommer, at statsbanerne som følge af det for længst offentliggjorte pristal vil få yderligere ca. 11 mill. kr. i lønomkostninger til månedslønnede medarbejdere i 1965-66, og det er vel heller ikke forkert at antage, at også overenskomstfornyelserne vil medføre stigninger af en eller anden størrelsesorden. Derfor må der takstforhøjelser til, da det er meget lidt realistisk at tro, at statsbanerne gennem yderligere rationaliseringer vil være i stand til at opveje de øgede lønudgifter. Men om dette forhold kan der jo siges mangt og meget og er der sagt mangt og meget her i det høje ting.

Den højtærede ministers lovforslag går ud på, at merindtægten bør fremkomme gennem forhøjelse af taksterne for billetter, abonnementskort, banepakker, stykgods og vognladningsgods. Alle disse forhøjelser skulle give i alt 42,5 mill. kr. Jeg skal være den første til at erkende, at det drejer sig

om mange penge, som ganske givet pålægger såvel den enkelte borger som erhvervslivet byrder, men den højtærede minister har, så vidt jeg kan bedømme det, ikke andre muligheder end at foreslå forhøjelser på taksterne. Det kan i hvert fald ikke være realistisk at tro, at statsbanernes store årlige udgifter alene skulle tages over skatterne.

I pressen og i offentligheden vil takstforhøjelserne få en fin placering i den almindelige diskussion, og det er da også klart, at mange ord vil falde herom. Det får mig til at tænke på, at jeg egentlig aldrig rigtig har bemærket, at pressen eller offentligheden i almindelighed hæfter sig så meget ved, hvad f. eks. spritbilisterne koster samfundet, nemlig fængselsudgifter til 4,5 mill. kr., og skader som følge af ulykker forårsaget af spritbilister medfører en udgift på 25 mill. kr. Disse tal er jo pr. år, og det er mere end det tredobbelte, mere end det tredobbelte af statsbanernes driftsunderskud i det sidst forløbne driftsår. Her mener jeg personlig at pressen kunne leve op til sit erklærede mål og være opinionsdannende derved, at den i langt højere grad beskæftigede sig helt tydeligt og klart med dette forhold.

I forbindelse med takstforhøjelserne er der heldigvis, håber jeg da, ting, som statsbanernes kunder vil forstå at værdsætte. Jeg tænker her på månedskortene, der nu får samme status som 10 dages kortene, således at månedskortene også skal være gyldige til de af statsbanerne drevne automobilruter. I stedet for weekendbilletter indføres der ifølge lovforslaget dobbeltbilletter med 3 dages gyldighed. Jeg tror, det er en god foranstaltning, hvorigennem en væsentlig del af rejselivet vil blive gjort mere fleksibelt.

Statsbanerne skal være en forretning, der drives efter fornuftige forretningsmæssige principper, men statsbanerne har efter min opfattelse en anden og større mission. Befolkningen må lære — og mange politikere bør bidrage til, at befolkningen modtager denne lære positivt — at statsbanerne skal tilgodese både sociale, kulturelle og erhvervsmæssige formål. Jeg har for mit vedkommende den største tillid til, at statsbanernes ledelse forstår at leve op til dette ikke betydningsløse formål.